

MINUUS HENGELLISESSÄ MUUTOS-PROSESSISSA	1
Luotu elämään.....	2
Tuomittu vapauteen	4
Matka sinuuteen	5
Alussa oli suhde.	6
Suhteen palvonta.....	7
Kuilu välillämme	9
Yksilöksi eroitettu.....	10
Yhteyteen eroitettu.....	11
Uudesti synnytetty	13
Syliin kuolleet	15
Kuoleman kautta	16
Rakkautta varten	16

Daniel Nylund

Katso tuoreempia kirjoituksiani; [Teologi](#)

MINUUS HENGELLISESSÄ MUUTOS-PROSESSISSA

(Joskus 90-luvun lopussa)

”Mulla on tällainen hiljainen synttärei sen ikävän asian muistoksi, että satuin syntymään tähän maailmaan xx vuotta sitten, eikä multa kysytty mitään.”

Suomalainen X

Ruumiini jokainen solu on kuollut ja uusiutunut toisella jo monta kertaa. Solujeni kannalta minä en enää ole se Daniel, joka eli teini-känsä hippikulttuurin kukoistuksen keskellä.

Kun katsot historiaasi, voit nähdä ihmisen jonka tekoja, asenteita ja uskomuksia sinun on vaikea tunnistaa tai tunnustaa omiksesi. Tänään olet *kuin* eri ihminen. Kuitenkin tiedät, että vaikka kokisit itsesi kuinka uudestisyntyneeksi, sinun täytyy katumuksen ja/tai kiittollisuuden kautta myöntää omaksesi koko historiasi. Vaikka olisit kuinka muuttunut ihminen, et silti ole *toinen* ihminen. Yhdesti, kahdesti tai kymmenesti syntyneenä, olet kuitenkin sama minä. Muuttuneenakin olet sama ihminen, jonka näet valokuvassa vauvan hahmossa. Tuon pienen lapsen kokemus elää sinussa edelleen, kaiken sen jälkeen koetun kanssa.

Minuus ei muutu toiseksi, vaikka ihmisen kaikki ominaisuudet muuttuisivat matkan varrella. Muuttuneenakin ihmisenä minä olen edelleen minä.

Egoismi ei oikeastaan ole minän rakastamista, vaan narsistista hurmautumista joihinkin todellisiin tai kuviteltuihin minän ominaisuuksiin tai minän tiettyihin

sosiaalisiin rooleihin. Se on persoonaan (sana tulee kreikankielestä ja tarkoittaa alunperin naamaria) tai egoon, rakastumista. Niihin jämähtäminen ei pidä minuutta auki kasvulle ja muutokselle. Minuus on lukkiutunut ensimmäiseen pintakuvaan, jonka itsestään näki. Silloin egosta tulee tosi-minän vihollinen.

Tosi minuuteen tutustuminen ei suinkaan aina ole mikään autuaallinen kotiintuleminen, niinkuin sitä usein yritetään kuvata. Uskollisuus tosi minuudelle voi olla raskas taakka. Vähintäänkin sitä se oli Jeesuksellekin. Se voi johtaa kaiken sen ristiinnaulitsemiseen, jota ego on pitänyt rakkaimpana omaisuutenaan.

Itsen kohtaaminen on jatkuvaa uutta tutustumista muutosprosessissa olevan minuuden kanssa.

Itsen rakastaminen on huolehtimista siitä, että minä pysyy avoinna muutoksille.

Rakkaudessa kasvaminen on sitä että pysyy koko ajan auki sinälle.

En muista enää milloin on kirjoitettu ja missä on julkaistu, jos missään. Teksti taitaa olla suunnilleen vuodelta 94.

Luotu elämään

”Huolehtivatpa vanhemmat lapsistaan miten hyvin tahansa, lapset joutuvat silti vähä vähältä kokemaan, ettei maailma tottele heidän lakejaan.”¹ Yrsa Stenius

Jokainen ihminen on luomiskertomus.

Vain kalat ovat syntyessään mätiiä.

Jokaisen minuus kasvaa vain suorassa suhteessa siihen, miten hänet kohdataan ja miten hän kohtaa. Tehdäänpi pieni pikakatsaus siihen miten ihmislapsi asteittain luopuu erilaisista mukautumisen muodoista ja antautuu muutosprosessille, joka vähitellen kuljettaa häntä aikuisuuteen.

Ihmislapsen syntymä on esimerkki muutosprosessin vaiheista. Ensin ulkoiset paineet (supistukset) ja sisäinen valmius uuteen rikkoo kohdun rauhan. Kohdussa syntyy kriisi, joka tekee mahdottomaksi jatkaa mukautumista sen rajoihin. Lapsi alkaa etsiä oikeaan asentoon, jonka jälkeen seuraa tuskallinen matka synnytyskanavan kautta valoon. Ensimmäinen henkäys ja ensimmäinen imu avaa vauvan aivan uudelle elämisen muodolle. Energia vapautuu uuteen käyttöön ja jäsenet harjoittelevat sopeutumista uuteen tilaan. Ensimmäinen suuri muutosprosessi on vapauttanut hänet elämään kohdun ulkopuolella. Alkaa uuden todellisuuden testaus kaikkien aistien kautta.

Prosessi jatkuu. Syntymän jälkeen alkaa *mukautuminen* uuteen ympäristöön. Lapsi tekee sen niin täydellisesti, ettei vielä koe itseään edes erilliseksi osaksi ympäristöstään. Hänen minuutensa on edelleen täysin ympäristöstään eriytymätön.

Vähitellen hän lakkaa mukautumasta ympäristöönsä ja muuttuu impulssiensa varassa toimivaksi erilliseksi yksilöksi, jolla on lokomotooriset kyvyt kontrolloida omaa

---

¹ Stenius s.16.

ruumistaan. Hän alkaa mukautua ruumiinsa vietteihin ja impulsseihin. Ei ole täysin oikein sanoa, että 2-3- vuotiaalla lapsella on kiukunpuuska. Hän *on* kiukunpuuska. Hän ei vielä pysty hallitsemaan tunteitaan. Tunteet hallitsevat häntä.

4-7 vuotiaana lapsen älyllisessä kehityksessä tapahtuva muutos tekee hänelle mahdolliseksi olla mukautumatta tunteisiinsa ja vietteihinsä. Hän muuttuu "*mielen uudistuksen kautta*", koska hän saa uutta ymmärrystä syy-seuraussuhteista ja muiden erillisestä olemassaolosta. Hän oppii ensimmäiset oikeudenmukaisuuden säännöt kuten: älä tee muille, mitä et toivo muiden tekevän sinulle. Edelleen häneltä kuitenkin puuttuu kyky tiedostaa oma tai toisen sisäinen elämä, motiivit ja tarpeet. Hänellä ei ole tarpeita. Hän *on* tarpeensa. Hänen minuutensa on tarvekeskeinen. Hän on muuttunut suhteessa vietteihin ja tunteisiin, mutta mukautunut suhteessa tarpeisiin.

Ei ole harvinaista nähdä aikuisia, jotka ovat henkisesti jääneet tälle tasolle. Heillä ei ole suhdetta omaan sisäiseen maailmaansa, sen enempää kuin toisenkaan sisäiseen maailmaan. He vain elävät naiivin itsestäänselvää ja tarvekeskeistä elämää, jossa toisen arvo määräytyy vain sen kautta kuinka hyvin tämä täyttää tai turhauttaa hänen tarpeitaan. **Kierkegaard** kutsui tällaista ihmistä *esteetikoksi* (sanan silloisessa käytössä se ei merkinnyt taiteen estetiikkaa vaan *aistillisuutta*). Hän mainitsee esimerkkinä **Don Juanin**, joka ei ole edes tarpeeksi tietoinen itsestään ollakseen todellinen viettelijä. Naisen näkeminen ja häneen rakastuminen on yksi ja sama asia. Hän ei koskaan ota tarpeeksi välimatkaa toisesta ehtiäkseen tiedostaa itsensä viettelijänä ja toisen vieteltävänä. Niinkuin **Lauri Viita** sanoi jossain runossaan:

"Rakkautesi on aistimuskuonaa, itse oot vatsa ja muu kaikki muonaa."

Paavali ehkä kutsuisi juuri tällaista ihmistä "*lihalliseksi*." 2

11-13 vuotiaana alkaa uusi "*mielen uudistuksen*" kautta tapahtuva muutos. Lapsen kyky käsitellä abstrakteja käsitteitä ja tiedostaa sisäisiä mielen liikkeitä kehittyi. Yksipuolinen mukautuminen tarpeisiin lakkaa, ja muuttuminen suhteessa oman ja toisen sisäiseen maailmaan alkaa. Minuudella alkaa olla suhde omaan ja toisen sisäiseen minuuteen. Tie minä suhteelle alkaa avautua. "*Itseensä meneminen*" ja itsensä tutkiskeleminen käy mahdolliseksi. Sen myötä alkaa identiteettikriisi. Tässä vaiheessa minäkuva on kuitenkin vielä riippuvainen siitä kuvasta, jonka nuori näkee itsestään muiden palautteissa. Sen pohjalta hän luo kuvan itsestään ja on siksi voimakkaasti ympäristöön mukautuva. Hänellä ei vielä ole selvää minäkuva. Hän on yhdistelmä niistä kuvista, jotka muut hänelle antavat ja niistä roolimalleista joihin itse on samaistunut. Hänellä ei ole rooleja. Hän *on* roolinsa.

Murrosiästä eteenpäin hän enenevässä määrin (toivottavasti) lakkaa mukautumasta toisten antamaan kuvaan itsestään³ ja rooleihin, jotka itse on sisäistänyt. Taas kerran

---

2 Esim 1Kor.3:3. Riita ja kateushan syntyvät siitä, kun ei välittömästi saa mitä haluaa.

3 Muuten hän jää ihmiseksi, jota Paavali kutsuisi ehkä "*maailmalliseksi*" ihmiseksi. Maailmallinen ihminen ei ole mitään muuta kuin se mitä hän on maailmalle. Hän saa

hänen mielensä uudistuu ja hänen oma suhteensa itseensä vahvistuu. Hän voi enenevässä määrin valita mitä on ja mitä ei ole. Hän ei enää mukaudu ulkoisiin auktoriteetteihin, vaan muuttuu tulemalla itsensä auktoriteetiksi, itseohjautuvaksi.

Aikuisena hän ei tarkkaile vain käytöstään ja motiivejaan vaan myös omaa tarkkailuaan. Hän on tullut minäksi, jolla on tietoinen suhde siihen itseen, joka on suhteessa itseen.

Tämä tietoisuus on keskeinen ulottuvuus ihmisyydestäni. Sen kautta saan alkeellisimman kokemuksen siitä, että minä olen minä. En enää ole vain perintö- ja ympäristökäytöitten summa. Minä en enää *ole* roolini. Minulla *on* rooleja. Voin tietoisesti suostua niihin ja valita monenlaisia suhtautumistapoja niihin. Minuuteni ei ole enää vain luotu ja muokattu. Minuuteni on myös luova.

Tuomittu vapauteen

Uusi vapaus tuo mukanaan monenlaisia ongelmia. Mitä minä valitsen? Mitä luon? En enää ole vain kone tai organismi, joka itsestäänselvästi toimii vaistojen, tarpeiden ja ympäristöpaineiden mukaan. Kuka minä olen, kun en enää suostu olemaan muiden määriteltävissä?

Minun täytyy valita kuka olen, mihin kuulun, miten elän ja mitä varten olen olemassa. En ole valinnut tulla tietoiseksi itsestäni. En ole valinnut tulla minäksi. En kuitenkaan pääse itsestäni irtikään. Olen tuomittu olemaan minä. Minun täytyy valita elämäni tarkoitus, tunnustaa alkuperäni ja löytää päämääräni. Mutta mistä olen tullut ja minne kuulun? Kuka minä olen? Millä perusteella ja minkä tai kenen kautta määrittelen itseni? Olenko itseni ainoa lähtökohta ja päämäärä? Kuka minä olen tuomitsemaan tai pelastamaan itseni?⁴

Minuus on vapautunut kohdustaan. Kuka ottaa minut vastaan? Kenelle antaudun? Mille tai kenelle elän? Mitä varten olen olemassa? Mitä varten olen ylipäänsä kasvanut ihmiseksi, joka ei enää pääse minuuden tunnostaan irti? Mitä minä sillä teen? Toteutan itseäni? Mitä ja minkälaista itseä? Mitä merkitystä sillä on? Voin suorittaa, tehdä ja saada aikaan, mutta kaikki suoritukseni katoavat ja minä jään olevaksi – yksin.

Logoterapian isän **Viktor Franklin** mukaan nykyajan ihmisen dilemma on siinä, että vaistot eivät enää kerro mitä hänen *täytyy* tehdä, perinteet eivät enää kerro mitä *pitäisi* tehdä, ja kaiken keskellä hän ei edes tiedä mitä *haluaa* tehdä. Hän kysyy elämältä, mikä sen tarkoitus on, ja elämä antaa vastakysymyksen:

"Minkä tarkoituksen sinä annat minulle?"

---

identiteettinsä yksinomaan muilta ihmisiltä ja elää sen varassa. (Paavali ei toki koskaan käytä tätä termiä ihmisistä, vaan puhuu vain "maailmallisista" asioista ja haluista.)

⁴ Ihminen, joka määrittelee itsensä vain itsensä ja omien toimintojensa kautta sopii luultavasti siihen ihmiskuvaan, jota UT:ssa kutsutaan sielulliseksi ihmiseksi (esim. Juud.18,19.)

Joillekin tämä kysymys on tosi kipeä. Kun vastausta ei ole löytynyt, eikä annettu, ajatukset alkavat pyöriä kuoleman ympärillä. Löytyisikö sieltä vapaus tästä dilemmasta?

Entä jos kuolemakaan ei vapauta minua olemassaolosta. Entä jos kuolenkin vain perintö- ja ympäristötekijöilleni, ruumiistani ja maailmastani, mutta jään silti olevaksi, ei vain omaisteni muistoihin vaan myös itselleni?

"Tämän tilanteen toivottomuus on siinä, että viimeinenkin toivo, kuolema, on ulottumattomissa. Kun kuolema on suurin vaara, toivo löytyy elämässä, mutta kun tulee tietoiseksi vielä suuremmasta vaarasta (siitä, että minuus ei lakkaakaan olemasta kuolemassa) alkaa toivoa todellista kuolemaa. Kun vaara on tullut niin suureksi, että toivoo kuolemaa niin äärimmäinen epätoivo nousee kyvyttömyydestä kuolla - lakata kokonaan olemasta. Epätoivokaan ei pysty tuhoamaan sitä, mikä on ikuista, minuutta epätoivon ytimessä. Jos ihmisessä ei olisi mitään ikuista, hän ei pystyisi edes tuntemaan epätoivoa." **5 Sören Kierkegaard.**

Matka sinuuteen

"Minä katselen itseäni turhaan peilistä ja kerron itselleni elämäni tarinaa, en kuitenkaan voi kokea itseäni kokonaiseksi objektiksi. Koen itsessäni tyhjyyden, joka on minä itse. Tunnen, että en ole." **6 Simone de Beauvoir**

Ihmisessä oleva alkurukous tuntuu olevan: *"Missä olet sinä?"* Tämä rukous elää omaa elämäänsä ihmisen alkuhuudosta asti hänen aikuiseen ikävään toisen luo. Ikävöin Sinän kohtaamista. Suhdetta jossa voin mielekkäällä tavalla olla minä. Olen kadotettu, jos en löydä Sinua. Minä olen, silti en ole mitään. Minä elän, mutta kukaan ei elä minussa. Ystävät ja parisuhteet tuottavat vain tilapäistä helpotusta. Ihmisen perusrukous tuntuu kurottautuvan paljon pidemmälle.

Ilman Sinua jään tyhjyytenä tyhjyyteen. Jääkö yksin kirjoittamaan omaa tarinaani? Kenelle? Mitä varten? Se on kauheuksien kauheus. Ei minusta ole oman elämäni tarkoitukseksi. Minän suhde minään? Ei se riitä!

J. Karjalainen laulaa *"Oomme sankaraeita kaikki..."*, mutta ei minusta ole oman elämäni ainoaksi sankariksi. Vaikka joskus tuntuisi kuinka hyvältä, olen silti yksin. Voin rakastaa itseäni ja kunnioittaa itseäni, mutta mitä se auttaa kun tunnen luhistuvani itseäni? En riitä itselleni. Vaikka olenkin suhteessa itseäni, en voi koskaan sanoa kokonaisvaltaisesti *sinä* itselleni.

Mitä on *"rehellisyys itseäni kohtaan"* jos ei ole olemassa mitään itseäni suurempaa rehellisyyden puntaria? Mitä on autenttinen *"itsensä toteuttaminen"*, jos ei ole olemassa mitään itseäni isompaa mittapuuta jonka valossa voin todeta yhden itsetoteutuksen tavan toista arvokkaammaksi?⁷ Olenko yksin määrittelemässä arvoni ja elämäni tarkoituksen? Onko mitään tai ketään jonka edessä valintani valintani oikeutta punnitaan?

---

5 Kierkegaard. *The Sickness unto Death* Princeton univ. press. -83. s.18.

6 P. Roubiczek. *Existentialism.* Cambridge Univ. Press. -66.

⁷ Länsimaista kulttuuriamme arvioiva filosofi **Charles Taylor** on käsitellyt näitä kysymyksiä kirjassaan: *Autenttisuuden Etiikka.* Suom. Timo Saukola. Gaudeamus - 95.

Jos Jumala on, ja Hän on luonut kaiken tyhjästä, niin kuka tai mikä on se tai hän, joka sitoo kaiken tyhjään ja yrittää palauttaa kaiken tyhjään? Sitäkö kutsutaan saatanalliseksi voimaksi? *Minä olen*, mutta olen silti sidottu olemattomuuteen. Minä elän, mutta olen kuitenkin kuoleman vallassa. Jos antaudun sille, tehtäväkseni jää vain osallistua sen työhön - tehdä tyhjäksi mitä tahansa mikä on. Viha, valhe ja pelko tulevat aseikseni, yksinäisyys, tyhjiys ja kuolema hedelmäkseni.

Juuri tälle **Nietzsche** lopulta antautui. Puhutellen itseään hän sanoi:

*"Sinä et tule koskaan enää rukoilemaan tai ylistämään, koskaan enää löytämään rauhaa luottamuksessa äärettömään. Sinä et ikinä tule löytämään lepoa lopullisen viisauden, hyvyyden tai voiman äärellä... Sinulle ei enää ole olemassa jumalallista tuomaria, joka lopulta panee asiat oikeaan järjestykseen... Sydämellesi ei enää ole mitään sellaista lepopaikkaa, jossa etsintä lakkaa ja löytäminen alkaa."*⁸

Eikö todellakaan? Onko tämä lopullinen totuus?

Alussa oli suhde.

*"Kokonaiseksi minuudeksi tuleminen on mahdotonta yksin minulle ja yhtä mahdotonta se on ilman minua. Minä tarvitsen Sinän, jotta voin tulla minäksi."*⁹

Martin Buber

Näiden kipeiden kysymysten kautta aukeaa se, minkä itse uskon olevan minuuden ainoa pelastus, tarkoitus ja todellinen elämä. Vain *rakastettuna ja rakastavana* minuuteni pääse kukkimaan. Vain rakkaudessa ja rehellisessä kohtaamisessa tulen tosi minäksi.

Buber on filosofisella ja käytännöllisellä tasolla kuvannut tätä väittämää perusteellisimmin ja vakuuttavimmin kuin kukaan tuntemani ihminen. Hän kuvasi ihmiseksi tulemisen matkaa, joka alkaa yksinäisestä huudosta ja jatkuu kunnes huutoon löytyy vastaaja. **Hegel, Heidegger, Kierkegaard, Sartre** & kumppanit ovat jättäneet perinnökseen yltiöindividualistisen hengen, jonka keskellä Buber esiintyy kuin yksinäinen erämaaprofeetta. Vanha kollektivismi on muuttunut moderniksi individualismiksi. Minuutensa voi kadottaa hukuttautumalla joukkoon tai sukeltamalla pelkästään itseensä. Ihmisyyden salaisuus ei ole vain siellä takka täällä – se on sinän ja minän *välissä*.

Keskustelin juuri naisen kanssa, joka oli pitkään etsinyt perusvastauksia antroposofiasta ja itämaisestä viisaudesta. Hän kävi kaiken maailman New Age-kursseja ja alkoi kokea pelottavan yliluonnollisia asioita. Siinä vaiheessa hän alkoi lukea Raamattua ja kristillistä kirjallisuutta. Hän kyllä vakuuttui siitä, että tässä on jotain järkeä ja tämä tuntui oikealta. *"Silti minä en oikein saanut minkäänlaista otetta koko hommaan"*. Hän yritti rakentaa mielessään minä-se suhdetta kristinuskoon ja Jumalaan. Mutta Jumalasta ei saanutkaan tällaista otetta. Jumala ei antautunut haltuunotettavaksi ja ymmärrettäväksi. Vasta usean vuoden jälkeen hän joutui demonisilta tuntuvien kokemustensa kautta sellaiseen kaaokseen, jossa yritykset ymmärryksen kautta hallita todellisuutta loppuivat kokonaan. Hänen sydäimestään nousi tuntemattomalle Jumalalle osoitettu hätäinen rukous.

---

⁸ Siteerattu **Paul Roubiczen** kirjassa: *Existentialism*. Cambridge univ. Press. -66. s.51.

⁹I and Thou. Charles Scribner -70.

"Sinä hetkenä koin ja tajusin, että Jumala on ja hän toimii suhteessa."

Buber uskoi, että rakkaudessa eläminen on ihmisen luonnollinen tila ja yksinäisyys on langenneisuuden tila. Siksi hän tajusi myös, että kahden minuuden todellinen kohtaaminen ja dialogissa oleminen toteutuu vain armon kautta. Hänen mukaansa ihmisen tehtävä ja tarkoitus on paljon suurempi kuin vain henkilökohtaisen pelastuksen etsiminen. Keskittyminen pelkästään oman paikkansa, asemansa ja taivasosuutensa varmistamiseen johtaa sen kadottamiseen.

Ihmisissä kohtaan Sinut - mutta parhaassakin tapauksessa vain katoavan aavistuksen Sinusta. Läheisinkin rakkaussuhde on niin vajavainen, ja rakkainkin ihminen voi pettää ja jättää. Jos hän on uskollinen kuolemaan asti, niin ainakin kuolema erottaa meidät toisistamme. Sitten jään kuitenkin yksin.

Suhteen palvonta

"Ehkäpä riivaus on kyltymätön tarve saada rakkautta juuri siltä, joka ei meitä rakasta? Turha unelma jonkin varhain koetun petoksen sovitukselta. Petoksen, jonka kiomme pieninä ja puolustuskyvyttöminä. Petoksen, jota emme kykene muistamaan mutta emme myöskään unohtamaan." **10 Yrsa Stenius**

Tiedän kokemuksesta, että mikään ihmisten välinen suhde tai kohtaaminen, ei pysty lopullisesti tekemään tyhjäksi perimmäistä yksinäisyyttäni. Olen oppinut tunnistamaan sen pohjattoman itkun, johon olen niin monta kertaa yrittänyt löytää vastausta toiselta ihmiseltä. Yksinäisyyteni tuntuu kuiluna suhteessani muihin,¹¹ omassa vieraudessa suhteessa itseeni¹² ja orpoudessani maailmankaikkeudessa.¹³ Ymmärtäväisinkään nainen ei pysty loppuun asti vastaamaan perusrukoukseeni. En usko, että edes Janovin tarjoama primaaliterapia vastaa tuohon perushuutoon. Pohjimmainen janoni ja nälkäni on hengellinen. Turhaan olen katkera toiselle siitä, että hän ei olekaan Jumala.

Viime vuosina on paljon puhuttu "läheisriippuvuuden" psykologisesta taustasta. Alalta on ilmestynyt valtavasti kirjallisuutta, joka myy hyvin. Ongelma ei kuitenkaan ole vain psykologinen. Se on myös teologinen. Läheisriippuvuus on modernin *epäjumalanpalvonnan* yleisin muoto. Kun annamme toisillemme vallan saattaa meidät taivaallisiin tai lähettää meidät helvettiin, olemme panneet rakkaamme Jumalan rooliin.

Suhteen kolmas osapuoli on taivas tai helvetti, hengellinen side, jota kumpikaan ei kestä.

Kerron esimerkin läheisriippuvuudesta, joka oli muutakin kuin pelkkää psykologiaa:

Olipa kerran eräs epäitsekäs, tai pikemminkin itsetön, leskirouva ja hänen ainokainen poikansa. Äiti antoi kaikkensa pojalleen, oli jatkuvasti huolissaan hänestä ja yritti

---

10 Stenius s.146.

11 Interpersonaalinen yksinäisyys.

12 Intrapersonaalinen yksinäisyys.

13 Eksistentiaalinen yksinäisyys. Sekä **Heidegger**, että **Kierkegaard** sanoivat: *"Mitä ihminen eniten pelkää? Ei mitään."* Hän pelkää tilaa, jossa ei ole mitään.

varjella häntä kaikelta pahalta. Hän ei voinut hyvin, jos poika ei voinut hyvin. Siksi hän yritti ylläpitää omaa hyvinvointiaan huolehtimalla pojastaan.

Poika sotkeutui pienestä pitäen niin perusteellisesti äitinsä tunteisiin, ettei enää tiennyt eroa itsensä ja äidin välillä. Jossain kuitenkin kyti sitkeästi elävä minuus, joka lopulta sai hänet karkaamaan kotoa. Ehkä maantieteellinen välimatka antaisi hänelle mahdollisuuden tulla minäksi.

Äiti joutui tietenkin paniikkiin. Vain ajatus siitä, että poika jonakin päivänä ehkä palaisi kotiin ja tarvitsisi häntä taas, esti häntä tekemästä itsemurhaa. Tässä vaiheessa hän haki apua terapiasta – mutta ei itselleen vaan pojalleen. Aluksi hän piti kaikkia uniaankin kertomuksina siitä, mitä pojalle nyt mahdollisesti kuuluu. Hän halusi vain tietää, miten erossa ollenkin voisi auttaa poikaansa. Itselleen hän ei toivonut mitään.

Kesä tuli ja hän joutui eroamaan myös terapeutistaan. Se oli kuin haalea aavistus kaikkein kipeimmästä erosta. Mutta se herätti hänet. Yksinäisyydessään hän vihdoin meni itseensä, löysi uuden suhteen itseensä ja päätti pitää huolta itsestään.

”Aion elää omaa elämäni vaikka en koskaan enää näkisi poikaani. Menetyksen suru tulee aina olemaan mukana silti. Minun on pakko luopua hänestä ja jättää hänet korkeimman haltuun. Jos sellaista ei ole, jätän hänet itsensä haltuun.”

Nämä sanat tuntuivat tulevan hänen sisältään kuin toisen puhumina, silti hän tunsikin ne omikseen ja lausui ne ääneen. Samalla vanha seinäkello löi neljä.

Kolme päivää myöhemmin hän sai pojaltaan kortin. Se oli päivätty samana päivänä, kun hän oli kokenut oman surullisen valaistuksensa.

”Rakas äiti. Istun vuoren rinteellä viiden tuhannen kilometrin päässä sinusta. Kuulin juuri allani olevan kirkon kellon lyövän yhdeksän ja yhtäkkiä pelko, jota olen tuntenut sinua kohtaan, haihtui. Tulen kotiin.”

Kello löi yhdeksän vieraassa maassa samaan aikaan, kun kello oli neljä äidin olohuoneessa. Äidin luopumisen hetkellä syliintappavan rakkauden pelko irrotti otteensa pojan sydämessä — viidentuhannen kilometrin päässä. Äidin ja pojan välinen kolmas muuttui orjuuden ja pelon hengestä vapaan rakkauden hengeksi — yhdessä hetkessä.

Kukaan lähimmäinen ei voi meitä pelastaa. Kenestäkään ihmisestä ei ole ikuista turvaa. Silti jokaisen sydämessä asuu tämä alkurukous, joka kaikesta huolimatta odottaa vastaajaansa.

”Jokainen meistä on täynnä kauhua. Jos menet naimisiin pelastautuaksesi siitä, onnistut vain liittämään yhden kauhun toiseen kauhuun. Sydämenne kauhut liittoutuvat keskenään. Vuodatte verta ja kutsutte sitä rakkaudeksi.” **Michael Ventura.14**

Vasta kun olen havainnut täysin mahdottomaksi tulla yhdeksi Sinun kanssa, vasta kun olen lopultakin luopunut kaikista yrityksistä tehdä *sinusta minän* tai *minusta sinän*, voin oppia todella kunnioittamaan sinua. Tämä pätee sekä suhteessa Jumalaan että ihmisiin.

Kuilu välillämme

*"Ihminen on taistellut tuhansia vuosia vetääkseen itsensä kuin miekan animalistisesta¹⁵ tupestaan. Hänen uusin taistelunsa on vetää itsensä inhimillisestä tupestaan. Ihminen huutaa epätoivossa: Minne voin mennä? Olen kiivennyt temppelin muurille. Sen takana on kuilu."*¹⁶ **Nikos Kazantakis**¹⁷

*"Auringonpimennys tapahtuu meidän ja aurinhon välissä, ei auringossa itsessään."*¹⁸ **Martin Buber**

Materialistinen elämäntapa ja maailmankatsomus on entisestäänkin enemmän pimentänyt meiltä elämän hengellisen ulottuvuuden. Sekä yleismaallinen materialismi, että uuden ajan hengellisyys suhtautuu torjuvasti tai suorastaan vihamielisesti ajatukseen Hänen kohtaamisesta. Elämme jumalapimennyksen synkässä varjossa. Epäluottamuksen ja epäuskon taide ja tiede on kehitetty äärimmillen. Siitä lähtien kun Feuerbach ”paljasti” että Jumalasuhte ”ei ole mitään muuta kuin taivaaseen projisoitu tarve”, *kaikki* suhteet ovat muuttuneet samanluontoiseksi. Kaikki suhteet ovat vain ”ei mitään muuta kuin...” Sen seurauksena epäkohtaamisen todellisuus on vallannut jokaisen suhteen.

Minä-se suhde on luonut modernin ja postmodernin yhteiskunnan hengen. Jokainen toinen *sinä* on vain *se*, jota arvioidaan tietyin kriteerein. Itseensä luhistunut subjektivismi on nykyajan ihmisen kuviteltu pelastus ja todellinen painajainen. *Minä* omistaa kaiken, tietää kaiken, hallitsee kaiken, on koko todellisuuden herra, eikä kykene sanomaan aidosti *sinä* kenellekään. Suhde sinään on katoamassa sekä inhimillisellä tasolla, että suhteessa Jumalaan. Kaikkivaltias minuus on astunut valottomaksi ja autioksi kuuksi, joka pimentää meiltä jokaisen *sinän* auringon.

Mikä tai kuka ylittää tai täyttää ikuisen ja äärettömän kuilun Hänen ja minun välillä?

"Ei mikään, eikä kukaan", sanovat ateistisen suunnan **eksistentiaalistit**.¹⁹

"Kuilu ei edes ole kuilu. Se on juuri sitä, miltä se näyttää - tyhjyyttä. Sinun täytyy vain rohkeasti katsoa sitä silmiin ja valita itsesi yksin, ilman mitään itsesi ulkopuolella olevia perusteita, ilman mitään annettua. Se on sankarillista nihilismää, kuoleman uhmaamista, tietäen, että se on turhaa."

"Ei mikään eikä kukaan", sanoo **buddhalaisuus**.

"Kuilu ei ole kuilu. Se on juuri sitä, miltä se näyttää - tyhjyyttä, jonka takana ei ole mitään. Se on sinun alkusi ja loppusi. Kaikki muu on illuusiota. Niin kauan kuin etsit muuta, kärsit. Kun vihdoinkin lakkaat etsimästä muuta, koet nirvanan (=sammumisen)"

Edellinen ilmaisu tekee oikeutta vain alkuperäiselle ateistiselle buddhalaisuudelle. Monet myöhemmät buddhalaisuuden muodot ovat vastoin Buddhan alkuperäistä toivomusta tehneet hänestä jumalolennon. Kansanhurskauden keskellä elävä uskonto

---

15 = eläimellisestä.

16 *Report to Greco* (Simon and Schuster -65.).

17 Kreikkalainen kirjailija 1885 - 1957. Elokuva "Jeesuksen viimeiset kiusaukset" tehtiin hänen romaaninsa pohjalta.

18 *Eclipse of God*. s. 23.

19 Sartre, Camys jne.

ei yksinkertaisesti voi elää ilman tuonpuoleista Sinää, johon voi olla suhteessa. Sanoivat oppineet mitä tahansa, tavallinen kansa pysyy uskollisena sydämensä syvälle intuitiolle siitä, että tuonpuoleinen sittenkin on olemukseltaan sinuudellinen, tai persoonallinen niinkuin olemme tottuneet sanomaan.

"Ei mikään eikä kukaan", sanoo **hindulaisuus**.

"Kuilu ei ole kuilu. Se on sitä, mikä ei näytä miltään ja miltä tahansa - kaiken ykseys, **Brahman**. Vain yogan ja/tai tuhansien jälleensyntymisten kautta voit tulla yhdeksi sen kanssa, joka on kaikki eikä mikään. Siinä on **moksha** (=pelastus)."

"Ei mikään eikä kukaan", sanoo **New Age mystiikka**.

"Kuilu ei ole kuilu. Se on kosminen energia, maailmanhenki, Jumaluus, jonka korkein ilmenemismuoto on ihminen. Kun tiedostat olevasi yhtä sen kanssa olet ylittänyt ainoan kuilun, joka on - oman mielesi rajoittuneisuuden - ja tulet yhdeksi jumaluuden kanssa."

Oletko koskaan yrittänyt sanoa nälkäiselle: "Sinä olet ruokaa."

"Ei mikään eikä kukaan muu kuin Minä", sanoo **Jeesus Kristus**, ihmiseksi syntynyt Jumalan Poika.

"Kuilu on juuri sitä, miltä se näyttää: ihmiselle ylittämätön kuilu ikuisen ja ajallisen, äärettömän ja äärellisen, orjuutetun ja vapaan, lihan ja hengen, ihmisen ja Jumalan välillä. Minä olen tullut sen toiselta puolen teidän luoksenne, jotta kukaan joka uskoo minuun, ei hukkuisi siihen, vaan saisi iankaikkisen elämän."

Yksilöksi eroitettu

"Ikuisuus vangitsee jokaisen tietoisuuden vahvoilla käsivarsilla, pitäen hänet yksilönä. Voi häntä, jos hän jää yksin tietoisuutensa kanssa!.. Ikuisuus hajoittaa joukot ja ryhmät, antamalla jokaiselle äärettömän painoarvon, tekemällä hänet painavaksi - yksilönä. Se mikä ikuisuudessa on korkein siunaus on samalla syvästi vakava asia. Se (yksilöllisyys) joka siellä on siunattu lohdutus, on samalla hirvittävä vastuu."20 **Sören Kierkegaard**

Hepreankielessä pyhyttä tarkoittavan sana, *qadosh*, juontaa sanasta, joka tarkoittaa *eroitettua*. Sanan kaikkein vanhin heprealainen käyttö on viitannut *kiroukseen*. Esimerkiksi yhteisöstä rangaistukseksi eroitettu henkilö tai yleisestä käytöstä poistettu esine oli tietenkin kirottu, yksinäisyyteen pyhitetty.

Kuilun äärellä Pyhä meissä muistuttaa meitä Pyhästä meidän ulottumattomissamme. Paradoksaalista kyllä meissä läsnäoleva Jumalan Henki muistuttaa meitä täysin poissaolevasta Jumalasta. Hän on samalla ehdottoman tämänpuoleinen (immanentti) ja äärettömän tuonpuoleinen (transsendentti).

Jeesus sanoi: "Olkaa pyhät niinkuin teidän taivaallinen Isännekin on pyhä." Voisiko tämä merkitä myös sitä, että meidät onkin kutsuttu kuilun reunalle näkemään se, kuinka meidät on *eroitettu*, luotu ja kutsuttu *erillisiksi* yksilöiksi. Jokaiselle ihmiselle yksilöllinen yksinäisyyden kohtaaminen tuntuu jossain vaiheessa kiroukselta.

Erilliseksi pyhitetty joutuu kohtaamaan yksinäisyyden kirouksen. Ilman yhteyttä Jumalaan erillisuus jääkin kiroukseksi. Tämä on se minäksi tulemisen ulottuvuus, jota läheisriippuvuuden keskellä on melkein mahdotonta sulattaa. Jos meidät on yksilöiksi pyhitetty meidät on myös tiettyyn perusyksinäisyyteen eroitettu. Koska se kuuluu ihmisyyteen, toinen ihminen ei koskaan voi olla *lopullinen* vastaus siihen yksinäisyyteen.

Vasta yhteydessä ja todellisessa dialogissa erillisyytemme muuttuu siunaukseksi. Minä-sinä suhde ei koskaan olisi edes mahdollista ilman erillisyyttä. Yhteydestä voi puhua vasta silloin, kun on olemassa kaksi tarpeeksi erillistä yhteyden osapuolta. Siksi yksinäisyyteen pyhittyminen on siunattu kirous.

Kuilu on siis sekä yhteyden este että sen edellytys. Kuilu on sekä kadotuksemme sinetti että pelastuksemme lähtökohta.

Ei kukaan kohtaa Jumalaa kohtaamatta ensin kuilua, joka eroittaa meidät Hänestä. Kaaos tulee ennen valoa. Vanhat mystikot ovat aina puhuneet suuresta pimeydestä ennen mystisen jumalayhteyden kokemista.

Monen rauhaton etsintä on päätynyt pitkään masentavaan seisomiseen kuilun äärellä, jopa epätoivoiseen hyppäämiseen tai joutumiseen sen syvyyteen - kaaoksen kohtaamiseen. Etsintä ei tuntunut tuottavan mitään tulosta. Ja silti, juuri tuo kaikkein pimein paikka on tullut ensimmäiseksi tai uudeksi Jumalan kohtaamisen paikaksi. Vasta jälkikäteen pimeyden kuiluun ja kuoleman laaksoon, kaaokseen, tutustuminen on voinut tuntua välttämättömältä vaiheelta. Mikään muu ei olisi irroittanut meitä riippuvuudestamme siitä, mikä näkyy. Vasta silloin kun emme näe mitään tai ketään muuta, silmämme avautuvat näkemään Hänet. Vasta kun kaikki luonnollinen valo on muuttunut pimeydeksi, näemme kirkkauden. Tämähän oli tiivistettynä uskon isän, **Aabrahamin**, kokemus.

Kaikki tätä edeltävät eroitetuksi tulemisen kokemukset (eroitus kohdusta, irtaantuminen symbioosista, itsenäistyminen vanhemmista, rakkaiden menetys kuoleman tai hylätyksi tulemisen kautta jne.) ovat psykologisia esiaavistuksia ja vääjäämättömiä askeleita kohti kaikkein suurimman eron kohtaamista - synnin ja kuoleman kohtaamista, joka eroittaa meidät ikuisesta lähteestämme, Jumalasta. Samalla tämä kuilu pakottaa meidät kohtaamaan oman yksilöllisyytemme ikuisen ulottuvuuden.

Mieleeni on jäänyt erään kurssilaisen päätössanat omalle työskentelylleen kurssin aikana: *"Kaikista tarjolla olleista elämänlahjoista tahdon erityisesti viedä mukaani yksinäisyyden."* Hän oli vihdoinkin ystäväystynyt siihenastisen perivihollisensa kanssa. Se, mitä hän oli kaikkein eniten pelännyt - yksinäisyys - oli nyt tullut hänelle lahjaksi.

Yhteyteen eroitettu

"Minä olen koska sinä olet." Afrikkalainen sananlasku

"Jokainen pyrkii nykyään eriyttämään oma persoonansa yrittäen löytää elämän täyteyden itsessään. Silti tämän kilvoituksen seurauksena ei suinkaan ole täysi elämä vaan täydellinen itsemurha."²¹ *Fyodor Dostojevsky.*

---

21 The brothers Karamazov. s. 303.

Elämä on yhteydessä toiseen, Sinän kohtaamisessa. Ihmisen ei totisesti ole hyvä olla yksin.²²Läheisriippuvuuden lääkkeeksi on tarjottu riippumatonta ihmistä, joka on oman tarinansa ainoa kirjailija ja oman onnensa ainoa seppä. Vapautta ei haluta nähdä siinä, että pääsee sovintoon omien vanhempiensa kanssa, tai edes hyväksyy heidät elämäntarinansa kanssakirjailijoiksi. Ei. Heidän osuutensa täytyy mitätöidä ja ryhtyä vain sisäisen lapsensa yksinhuoltajaksi.

Olen osittain samaa mieltä. Riippumatta siitä, miten minua on kohdeltu, minun on jossain vaiheessa otettava yksinhuoltajavastuu itsestä ja kohdeltava itseäni paremmin. Minun on lakattava vetoamasta siihen, miten muut ovat kohdanneet minua ja otettava vastuu siitä, miten nyt kohtaan itseni. Se ei ole kutsua itseriittoisuuteen, itsekeskeisyyteen tai egoismiin. Itsenäisyyden, autonomisuuden ja totaalisen riippumattomuuden valaminen kultaiseksi vasikaksi ei ratkaise läheisriippuvuuden ongelmaa.

Monet muutkin ovat, ja tulevat olemaan, tarinani kanssakirjailijoita, halusin sitä tai en. Minun tarinani on väistämättömästi myös *meidän* tarinamme. Yhteiskuntamme ja maailmamme ei todellakaan tarvitse enemmän yksinkirjailijoita tai yksineläjiä vaan ihmisiä, jotka suostuvat näkemään ja tunnustamaan, että heidän tarinansa on olennainen, ehkä jopa ratkaiseva, osa *meidän kaikkien* tarinaa.

Olkoonkin, että läheisriippuvuus on tullut moderniksi sairaudeksi, se on tauti jonka potemiseen voimme suostua terveinäkin.

Me *olemme* toisistamme riippuvaisia. Meillä ei ole varaa itsenäistyä pesemällä kätemme ja mieleemme niistä, joiden hyvinvointi *oikeasti* riippuu meistä ja päinvastoin. Todellinen läheisriippuvuuden tauti paranee vasta, kun olemme itsenäisinä ihmisinä valmiit avautumaan *sinälle*, myöntäen sekä omat että

hänen tarpeet.

Kohtaaminen ei enää haastakaan vain siihen taikka tähän *tekemiseen*. Jumala kutsuu meitä kohtaamaan *koko* itsen ja sellaisenaan vastaamaan jokaiselle sinälle *koko* elämällemme.

Jumalakin luultavasti tarvitsee meitä. Me varmasti tarvitsemme Häntä. Jeesuksen kautta Hän on peruuttamattomasti sijoittanut itsensä ihmiskuntaan.

Ihmiseksi tulemisen ja ihmisenä kasvamisen salaisuus on ankkuroitu rakkauteen. Vain rakastettuna ja rakastavana olen olemassa.

Ihmisen rakkauden kautta tulemme *ihmisen lapseksi*. Tulemme ihmisiksi, koska ihminen on rakastanut meitä ja me rakastamme ihmistä.

Jumalan lapsiksi tulemme, jos vastaanotamme Jumalan rakkauden ja rakastamme Häntä. Jumalan lapseksi tulemisen ja Ikuisen elämän salaisuus on ikuisesti ankkuroitu Kristuksen rakkauteen. Minuuden ikuinen olemassaolo on turvattu Kristuksen rakkaudessa. Ilman sitä minuus on kadotettu.

Jeesuksessa Kristuksessa Jumala on tehnyt mahdolliseksi löytää pysyvä ja ikuinen minuus, yksilöllisyys ja identiteetti. Vain suhteessa Häneen voin löytää minuuden,

joka ei ole vain perintö- ja ympäristötekijöiden summa. Löydän itseni tarinana, joka ei ole vain itseni, perintötekijöideni, vanhempieni tai yhteiskunnan kirjoittama, eikä vain kaikkien näiden yhteistuotekaan. Olen ja elän myös osana Jumalan tarinaa.

Vasta Hänessä löydän ikuisuuteen juurtuneen minuuden. Minuuteni keskipiste ei enää ole itsessä, vaan Kristuksessa. Kasvamalla Hänen rakkaudessaan tulen yhä vähemmän riippuvaiseksi muista ihmisistä ja luonnosta. Samalla juurrun rakkauden kautta yhä syvemmin samaistumaan luonnon ja kanssaihmissen elämään ja kärsimykseen. Haluaisin täydentää **Augustinuksen** kuuluisaa lausetta sanomalla: *"Sinä olet tehnyt meidät itseäsi, toisiamme ja koko luontoa varten ja sydämeni on rauhaton kunnes löydän rauhan (shalom = keskinäisen tasapainon, eheyden ja sovinnon) kaiken kanssa Sinussa."*

Uudesti synnetyt

*"Kuinka ylivoimaisen vahvasti ja oikeutetun tuntuisella tavalla Jeesus sanookaan sanan **minä**. Se on tuon ehdottoman suhteen minä, jossa ihminen kutsuu **Sinää** Isäkseen tavalla, jossa hän itse on yksinkertaisesti lapsi, eikä mitään muuuta kuin Jumalan Lapsi."* **23 Martin Buber**

Sisimpäni keskus on muuttunut ja kaikki sen mukana järjestyy uusiksi. Maailmamme napa on siirtynyt paikaltaan ja elämämme päiväntasaaja kulkee nyt eri kohdassa. Minä en enää ole elämäni keskushenkilö, jonka ympärillä kaikki muu pyörii. Ei minua kuitenkaan pyyhitä pois elämän näyttämöltä. Osani on nyt selkeämpi, koska draaman ohjaaja on tiedossa. Vapaudun kaiken kontrolloimisen ja kaiken tietämisen vimasta, koska luotan ja uskon ohjaajaan ja improvisoin oman osani Hänen asettamissa rajoissa. Minun ei enää tarvitse ymmärtää miten kaikki alkoi ja mihin kaikki päättyy, ennen kuin suostun mihinkään. Olen suhteessa Sinään. En enää vain analysoi, vaan kuuntelen. En enää vain teoretisoi, vaan rukoilen.

Kun ahdistus muuttu rauhaksi, masennus onneksi, toivottomuus toivoksi, turvattomuus uskoksi ja pelko rakkaudeksi, ei ole kysymys vain psykologisesta mielenterveydestä, vaan ikuisen Jumalan Hengen työstä meidän elämässämme. Hän kutsuu ja houkuttelee meitä tässä maailmassa, herättääkseen meidät näkemään toisen maailman, jonka voi nähdä vain uudestisyntyneen hengen silmin.

Jumalan Henki on ja pysyy tuonpuoleisena, vaikka Hän välittyy meille monen näkyvän kasvon kautta. Vasta tietoinen vastaus Hänen kutsuunsa pelastaa minut olemaan itseni. Hän on eroittanut minut minuksi, jotta Hän voisi eroittaa minut yhteyteen Itsensä kanssa. Kun uskon kautta suostun hänen rakkaaksi lapsekseen, synnyn uudesti, en perintö- ja ympäristötekijöistä (tästä maailmasta, lihasta ja verestä) vaan Jumalan hengestä.

Uudestisyntynyt minuutesi on sovinnossa sekä yksilöllisen ihmisyytesi että Jumalasi kanssa. Olet elävä henki, koska minuutesi ei enää ole sidottu katoavuuteen. Uskon kautta olet osallinen Jeesuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen. Olet kuollut vanhoille määritelmille itsestäsi, vanhoille minuutesi rajoille. Olet noussut kuolleista uudestisyntyneenä, ikuisesta rakkaudesta hedelmöityneenä Jumalan lapsena.

*Paavali esittää sen näin: "Mikään kadotustuomio ei siis kohtaa niitä, jotka on liitetty Jeesuksen Kristuksen yhteyteen. Hengen laki, joka antaa elämän Kristuksen Jeesuksen yhteydessä, on näet vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista."*²⁴

Uudestisyntynyt minuutesi on "hengellinen" siinä mielessä, että et enää ole sidottu mukautumaan vain siihen, mikä on aineellista, perittyä ja ohjelmoitua. Olet vastaanottanut sen, minkä Jumala on Kristuksen kautta antanut,²⁵ nimittäin syntien anteeksi saamisen ja ikuisen elämän Jumalan lapsena.²⁶ Olet sovinnossa aineellisuutesi kanssa, mutta elät Hengessä. Identiteettisi kiintopiste ei enää ole omassa itsessäsi tai tässä maailmassa, vaan Jeesuksessa Kristuksessa, joka on henkensä kautta läsnä sydämesi ytimessä.²⁷ Olet vapaa muuttumaan²⁸ ja sisäiset silmäsi ja korvasi avautuvat näkemään ja kuulemaan Pyhän Hengen.

Paavali kutsuu sitä myös "*Elämän Hengeksi*"²⁹, joka vapauttaa sinut "*synnin ja kuoleman laista.*" Synnin ja kuoleman lakiin sidottuna olet kahlehdittu rakentamaan identiteettiäsi katoavien suoritusten ja kuolevien ihmisten hyväksynnän varaan. Se on synnin laki, koska se on sydämesi kiinnittämistä ohi Hänen, jolle jokaisen sydän kuuluu. Se on kuoleman laki, koska ikuisen turvan etsiminen kuolevalta johtaa kuollettavaan takertumiseen.

Elämän Henki on myös Elämän Voima, voima ja rohkeus elää, silloinkin kun kuolema ja kaiken katoavuus katsoo silmiin. Se on opetuslapsille "ylhäältä" luvattu voima. Se antaa enemmän kuin **stoalaista** sankaruutta kuoleman edessä tai **existentialistien** uhmakasta rohkeutta tuijottaa helvettiin. Se on voimaa elää rakkaudesta ja rakkaudelle viimeiseen hengenvetoon asti. Se on uskoa Kristuksen rakastavaan läsnäoloon oman maailmani ja koko maailman loppuun asti.

Buber sanoi että "*Jumala tarvitsee sinua - siihen, mikä on sinun elämäsi merkitys.*"³⁰

Tiedän käyttäneeni muutaman sivun verran äärimmäisen uskonnollista ja joillekin täysin vieraan tuntuista sanastoa. Minä en yksinkertaisesti löydä mitään sellaisia

---

²⁴ Room.8:1,2.

²⁵ 2Kor.5:14-17.

²⁶ "*Kierkegaardille inkarnaation merkitys kulminoituu nimenomaan siihen, minkä Hegel hylkäsi: käsitykseen Kristuksesta pelastajana, lunastajana, tuomarina ja sovittajana... Kierkegaardille Kristus ei ole mikään sokratelainen kätilö, joka auttaa oppilasta ymmärtämään sen totuuden, jonka siemen on hänessä alusta lähtien ollut tai hegeliläinen välittäjä, jonka totuus on valmiina olemassa kaikissa ihmisissä. Kristus on Kierkegaardille Totuus itse, ja kun opimme totuuden häneltä, emme koskaan voi unohtaa opettajaamme... Päinvastoin kuin Hegelin systeemissä, jossa ei ole mitään tilaa synnille, Kierkegaard asettaa synnin keskipisteeseen... Hegel ei sisällyttänyt syntiä maailmanselityssysteemiinsä ja siksi hän ei myöskään näe mitään kuilua... Synti... jättää ihmisen ehdottoman yksin Jumalansa kasvojen edessä... usko syntien anteeksiantoon on ihmisen ratkaiseva kriisi, jonka kautta hänestä tulee henki. Joka ei usko siihen, ei ole henki."* **Heidi Liehun** filosofian tohtoriväitöskirjasta: "S. Kierkegaards Theory of Stages and its Relation to Hegel (Societas Philosophica Fennica. -90. s.256-273.).

²⁷ Room.8:16,17.

²⁸ Kol.3:9-11.

²⁹ Room.8:1-10.

³⁰ Minä ja Sinä s.111.

sanoja, joilla voisin korvata Raamatun keskeisen sanaston vesittämättä tai hämärtämättä sen sisältöä. Älä hylkää niitä liian nopeasti ja kärsimättömästi. Hiljenny kuuntelemaan löytyykö niille mitään toden tuntuista vastakaikua sydämestäsi.

Syliin kuolleet

*”On tärkeää tietää, että masennus voi kehittyä hengenvaaralliseksi tilaksi, jossa ihmisen sisällä avautuu vain autioma, josta ei verso enää mitään muita toiveita kuin toive päästä kaikesta. Masennusta ei pidä ihannoida. Se ei ole mikään armo, jota pitäisi hiljaa rukoilla itselleen.”*31 **Yrsa Stenius**

Stefanuksen lailla monet ovat viimeisillä hetkillään nähneet Jeesuksen hahmon henkensä silmillä, ojentaneet kätensä Hänelle ja luovuttaneet itsensä Hänen haltuunsa.

Vaikka itse tunnen kristittyjä, jotka ovat lähteneet tästä maailmasta selvästi tunnistuen vastaanottajansa, tunnen myös toisia, jotka ovat lähteneet tuskaisessa pimeydessä oman käden kautta.

Miksi he eivät ole omassa pimeydessään, kaaoksen keskellä, nähneet Kristuksen kasvoja? Miksi he eivät ole pimeydestään löytäneet sitä valoa, joka antaisi uutta rohkeutta elää?

En osaa vastata. Jään vain uskomaan, että ylösnoussut Kristus ei kaihda sitäkään, jonka rohkeus tai voima jatkaa elämäänsä täällä on loppunut. Joidenkin elämästä tiedän, että sitä leimasi epätoivoinen ikävä Jumalan luokse. Jostain syystä Jumalan Hengen kosketus ei tavoittanut heitä tarpeeksi vahvasti, jotta he olisivat jaksaneet jatkaa matkaansa täällä.

Itsekin olen vastaavissa tilanteissa ollut valmis antamaan henkeni Jumalan käteen, uskoen olevani liian väsynyt ja voimaton jatkamaan. Vaikka tiedän, että olisin tehnyt rikoksen omaa elämäni ja Elämän antajaa vastaan, en jälkeinpäin epäile, etteikö Hänen armonsa olisi kattanut myös sen synnin, jonka kautta olisin lopettanut elämäni. Voin tuntea sympatiaa niitä kohtaan, jotka kaipaavat kuolemaa tai ovat sen jo valinneet. Ne maisemat, joissa kuolema tarjoutuu vapahtajana ovat minulle sen verran tuttuja. Voin vain jäädä surullisena kunnioittamaan, koska tiedän miten pitkälle on täytynyt jaksaa ennenkuin kuolema alkaa tuntua todelliselta kiusaukselta.

Jään myös miettimään omaa osuuttani. Kuinka paljon sanani, asenteeni ja esimerkkini on ollut antamassa tai ryöstämässä jonkun rohkeutta elää? Olenko itse osallistunut epäkohtaamiseen, joka on ollut omiaan sammuttamaan heiltä viimeisen toivon? Kipeitä kysymyksiä. Joihinkin löydän kyllä vastauksen, joka jättää minut selkeästi syylliseksi. Useimpiin kysymyksiin en koskaan löydä vastausta.

Sanotaan, että itsemurhayritys on äänekkäin mahdollinen avunhuuto läheisille, yhteisölle, ammattiauttajille ja koko yhteiskunnalle. Voisiko itsemurha ehkä olla myös äärimmäinen avunhuuto Jumalalle:

”En jaksa, pysty, osaa, enkä uskalla pitää huolta elämästäni! Annan sen lopullisesti sinun käsiisi!”

Dietrich Bonhoeffer, joka itse oli usein kiusattu itsemurha-ajatuksella sanoi:

*"Kuka uskaltaa sanoa, ettei Jumalan armo ja laupeus voi sulkea syliinsä ihmisen epäonnistumista tämän suurimman kiusauksen vastustamisessa."*³²

Kuoleman kautta

*"Ihmisen minuus syntyy vasta kun hän katsoo kuolemaa silmiin."*³³ **Augustinus.**

"Miksi tämä kaikki avautuu useimmille vasta syvän kriisin kautta? Eikö ole helpompaa tietä? Täytyykö välttämättä aina kulkea kaaoksen kautta?"

Älä aliarvioi taipumustamme mukautua systeemeihin ("tämän maailman menon mukaan"). Niin kauan kuin systeemi antaa mitä tarvitsemme, on helppo sanoa uskovansa Jumalaan ja turvaavansa Häneen. Vasta kriisi paljastaa totuuden. Vasta kaaos tekee sen kipeän ilmeiseksi.

Buber tarvitsi kuolemaan johtavan epäkohtaamisen ja ensimmäisen maailmansodan kauhut ennen kuin huomasi, että hänen siihen asti keräämänsä poikkeuksellisen suuri oppineisuutensaakaan ei kantanut häntä todellisuuden edessä. Ulkoinen sota teki sisäisen kaaoksen vain sietämättömämmäksi.

Hän oppi suhtautumaan kunnioittavasti ihmisen heikkouteen samalla kun hän oppi pelkäämään Jumalan tuomiota. Hän oppi myös sen että silloinkin kun ihmisen kaikki voimavarat kuluvat vain kestämiseen ja sietämiseen ja ehkä juuri silloin, hän voi olla ensimmäistä kertaa valmis kohtaamaan Hänet, jota ilman ei voi elää eikä kuolla. Jumalaan turvaaminen ei ollut enää epävarmuudesta pakenevaa ja epätoivoilta sulkeutuvaa sokeaa epäpyhää pelastusvarmuutta, vaan aseetonta lapsen luottamusta Isään.

En tiedä minkä varassa todella elän, ennenkuin se pettää ja näen mitä jää jäljelle. Tästä syystä Kristuksen merkitys avautuu sydämeni silmille useimmiten vasta syvässä kaaoksessa – kun vanha minuuteni pohja on murtunut ja tunnen hajoavani kappaleiksi tai haihtuvani tyhjyyteen.

Jumalaan turvaamisen syvin todellisuus avautuu vasta silloin kun kaikki se muu, johon olet turvasi pannut, pettää. Vasta silloin kohtaat kaaoksen ja kaaoksen keskellä pelastavan rakkauden. Vasta kuoleman edessä elämä todella kirkastuu.

Jokainen ristiriita johtaa meidät kasvotusten kuoleman kanssa. Jokaisessa eteenpäin vievässä muutosprosessissa jokin vanha ratkaisu, ajatus, oppi, suhde tai perusturvallisuuden lähde kuolee. Meidänkin on kuoltava sille voidaksemme syntyä elämään jollekin uudelle. Jokainen uusi ratkaisu sikiää vanhan ratkaisun haudassa, ja jokainen uusi elämä alkaa vanhan kuolemasta. Siksi kriisi ja kaaos on se paikka, jossa kaikkein todellisimmin opimme tuntemaan uutta elämää luovan Pyhän Hengen työn.

Rakkautta varten

*"Aina olen kutistanut itseni olennoksi joka ei muuta pyydä kuin ettei häntä jätettäisi. Tietenkin turhaan."*³⁴ **Yrsa Stenius.**

---

³² *Ethics*. SCM Press -62. s.147. KRS:n kautta on ilmestynyt erinomainen Bonhoefferin elämäkertä. Olen itse lukenut sen englanninkielellä, enkä nyt löydä suomenkielistä versiota. Suosittelen kuitenkin lämpimästi.

³³ Siteerattu **M. Montaignen kirjassa: *The Complete essays*** (Standford -65. s.63.).

Mitä varten jäämme tänne elämään? Jos elämämme ainoa tarkoitus on olla Jumalan yhteydessä, miksi meitä ei voisi samantien hukuttaa kasteen hautaan (Tai kastemaljaan) ja päästää taivaaseen?

Luotu on Jumalalle tärkeää. Miksi hän olisi muuten sen luonut ja lunastanut? Jumala on Henki. Uskon että Hän on luonut aineellisen maailman paikaksi, jossa Hänen Henkensä voisi kantaa näkyvää rakkauden hedelmää.

Kun lakkaan mukautumasta tämän maailman menoon ja muutun Hänen Henkensä kautta, tulen uudella tavalla vapaaksi rakastamaan niitä ihmisiä tai/ja sitä ihmistä, jonka rakkaudesta olen aikaisemmin etsinyt pelastusta. Minun ei tarvitse enää mukautua vanhempieni, puolisoni, ystäväni tai muiden tärkeiden tai/ja törkeiden ihmisten odotuksiin, ostaakseni heiltä pelastavaa hyväksyntää. Minun ei tarvitse enää pakottaa ketään olemaan ikuisen turvani lähde, koska ikuinen turvani on Kristuksen rakkaudessa.

Minun ei myöskään tarvitse pelätä hukkuvani toisen minuuteen vaikka sitoutuisin häneen avioliittolupauksen kautta ja vaikka antautuisin hänelle koko sydämeistäni. Perussitoutumiseni ja -antautumiseni on Kristuksessa. Hän ei nielaise minua itseensä. Hän ei käytä minua hyväkseen. Hänen rakkautensa ei ole minuuttani tuhoavaa, vaan vahvistavaa.

Hän on kutsunut minut elämään, jossa minun syvin kiitollisuuteni ja tämän maailman syvin kärsimys kohtaavat toisensa.